

رسالت ژورنالیستها

بخش چهارم

در سه بخش گذشته نظر کوتاهی داشتیم بر اصولیکه بنیاد کار ژورنالیستیک را میگذارد. ولی پیش کسوتان ژورنالیزم معاصر، با در نظر داشت انقلاب اطلاعاتی و جریان آزاد اطلاعات، و برای جلوگیری از پخش شایعات نا درست و دریافت حقایق و تصدیق آن، اصولی را بعد از تحقیقات و بررسی ها و نظر خواهی ها تدوین کردند که بنام «اصول ژورنالیزم» پیشنهاد نموده اند. متن این اصول برای ژورنالیستان جوان و پیشتاز، مخصوصاً آنانیکه در بیرون از افغانستان به این مسلک اشتغال دارند، تقدیم میگردد تا رهنمودی باشد برای ارائه مطالب مؤثق و قابل باور و اعتبار که ارمغان آور اعتبار رسانه است که در آن اشتغال دارند. ولی باید یاد آور شد که این اصول با در نظر داشت شرایط موجود در ایالات متحده، مخصوصاً در رابطه با تشکیلات رسانه ها، تنظیم گردیده است.

اول: نخستین التزام و وظیفه ژورنالیست حقیقت گویست.

دیموکراسی بر هموطنانی اتکا دارد که حقایق با اعتبار و درستی که در یک محتوای با مفهوم گنجانبوده شده باشد، بدسترس داشته باشند. ژورنالیزم حقایق را به مفهوم مطلق و یا فلسفی آن تعقیب نمی کند، ولی ژورنالیزم میتواند و باید حقیقت را به مفهوم عملی آن پیگیری کند. این «حقیقت ژورنالیستیک» عملیه ایست که با انضباط مسلکی جمع آوری و تصدیق حقایق آغاز می یابد. بعد ژورنالیست ها کوشش میکنند مفاهیم و معانی این حقایق را به نحو مناسب و مؤثق که در زمان حاضر با اعتبار، و معروض به تحقیق بیشتر در آینده باشد، ارائه نمایند. ژورنالیستها باید تا حد ممکن در باره منابع و روش کار شان شفاف باشند تا خوانندگان و بینندگان و یا شنوندگان بتوانند خود شان این اطلاعات را ارزیابی نمایند. حتی در همین جهان تنوع نظریات و عقاید، درستی و مؤثقت، بنیادینست که بر مبنای آن هر چیز دیگری در یک محتوی تهیه میگردد، تعبیر میشود، مورد تبصره قرار میگیرد، انتقاد میشود و تحلیل و تفسیر و مورد بحث قرار میگیرد. حقیقت به مرور زمان از چنین جریانی تبارز میکند در حالیکه مردم حتی اگر با جریان بزرگتر اطلاعات مواجه میشوند، آنها باز هم ضرورت بیشتر نه کمتر به منابع قابل تشخیص دارند، که وقف تصدیق اطلاعات و تنظیم آن در یک محتوی باشد.

دوم: نخستین وفاداری ژورنالیست به مردم است.

در حالیکه سازمانهای خبررسانی به بسیاری مجامع جوابگو میباشند، بشمول اعلان دهندگان و سهم داران، ژورنالیستها درین سازمانها، اگر خبرها را بدون هراس از جانبداری، تهیه کنند باید وفاداری شانرا به مردم و منافع جامعه بزرگتر، فراتر از هر منفعت دیگری حفظ نمایند. این تعهد به مردم نخست اساس اعتبار یک سازمان خبر رسانینست. آنها میثاقی را پیروی میکنند که به خوانندگان و یا بینندگان و شنوندگان میگوید که این مطلب برای دوستان و یا اعلان دهندگان در نظر گرفته نشده است. تعهد به مردم همچنان به این معنی است که ژورنالیزم باید یک تصویر ممثل تمام گروه های یک جامعه باشد نادیده گرفتن بعضی از باشندگان تأثیری بر محروم نمودن آنها از حقوق مدنی شان دارد. مفکوره تأکید بر صنعت خبررسانی معاصر به این عقیده بود که اعتبار خواننده و شنونده و یا بیننده وسیع، وفاداری را بوجود می آورد و موفقیت اقتصادی به تعقیب آن بدست می آید. درین ارتباط تجارت پیشگان در یک سازمان خبررسانی نیز باید راضی نگهداشتن خوانندگان، نه بهره کشی از آنها، و تعهد ایشان در برابر آنها را بالاتر از هر ملاحظه دیگری قرار دهند.

سوم: تصدیق نمودن با انتظام و با انضباط ماهیت اصلی ژورنالیزم است.

ژورنالیستها بر انضباط مسلکی برای تصدیق نمودن اطلاعات اتکا دارند. زمانیکه برای نخستین بار مفهوم آفاقیت بروز کرد، اشاره ضمنی به این نداشت که ژورنالیستها عاری از جانبداری باشند بلکه روش مداوم ارزیابی اطلاعات، یعنی برخورد شفاف و دقیق را به شواهد، تقاضا میکرد تا اشخاص و فرهنگهای که از آنها جانبداری میشود مؤثقت کار ژورنالیست ها را صدمه نزند. این روش آفاقی بود، ولی نه ژورنالیست. جستجوی چندین شاهد، افشای منابع متعدد تا حد امکان، و یا سوال نمودن از جوانب مختلف برای تبصره در مورد مشخص، اینها همه معیارهای را نشان میدهد.

دپانو شمیره: له ۱ تر 3

افغان جرمن آنلاین تاسو په درنښت همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادښت: دلېکنې دلېکنيزې بڼې پازوالي دلېکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رلیولو مخکې په څېر و لولئ

این انضباط تصدیق نمودن عملی است که ژورنالیزم را از سایر انواع مکالمه و مفاهیم مثل تبلیغات و پروپاگاندا، افسانه و داستان و یا برنامه های تفریحی، جدا میسازد. ولی ضرورت روش مسلکی همواره کاملاً درک و یا تعریف نشده است. در حالیکه ژورنالیزم تکنیک ها و روشهای متعددی را برای تشخیص حقایق انکشاف داده، بطور مثال کار کمتری برای انکشاف سیستمی جهت آزمایش اعتبار تعبیر ژورنالیستیک نموده است.

چهارم: دست اندر کاران ژورنالیزم باید استقلال شانرا از مراکز که تحت پوشش خبری قرار میدهند حفظ نمایند. استقلال یکی از ایجابات عمده ژورنالیزم، سنگ تهادب اعتبار آن است. استقلال روحی و دماغی، بهتر از بیطرفی، اصلی است که ژورنالیستها باید بر آن تمرکز نمایند. در حالیکه سر مقاله نویسان و مبصرین بیطرف نیستند، منبع اعتبار آنها باز هم درست بودن و مؤثق بودن آنها، انصاف عالمانه آنها و توانائی آنها برای اطلاع رسانی، نه هوا خواهی آنها از یک گروه معین و یا نتیجه مشخص، میباشد. با آنهم ما در استقلال خود باید از هرگونه تمایل برای احتراز از سقوط نمودن به نخوت و خود بینی، ممتاز نمائی، تجرید و یا پوچ گرائی، دوری جوئیم.

پنجم: ژورنالیزم باید بحیث ناظر مستقل قدرت باشد.

ژورنالیزم دارای یک ظرفیت غیر معمول خدمت بحیث ناظر بر آنانیست که در قدرت هستند و یا در موقف های هستند که بر اکثر مردم تاثیر گذار است. بنیاد گذاران ژورنالیزم درک نمودند که ژورنالیزم یک قلعه مستحکم در برابر استبداد در صورتیست که آزادی مطبوعات، با تائید محاکم، تأمین گردد و مردم به آن اتکا داشته باشند. ما بحیث ژورنالیستها مکلفیت داریم این آزادی نظارت را، نه با بی مفهوم ساختن آن با سبک سری و سبک رفتاری و یا بهره برداری از آن بمنظور تجارت، حفاظت نمائیم.

ششم: ژورنالیست باید مجمعی را برای انتقاد ها و مصالح عامه ایجاد نماید. رسانه های خبری وسیله معمول برای مذاکرات عامه است و این مسئولیت، اساسی را برای امتیازات خاص ما می گذارد. این مذاکرات و گفتگو ها زمانی به بهترین وجه به مردم خدمت کرده میتواند که حقایق را بمردم بگوید نه تبعض و تعصب و حدس و گمان. ژورنالیست همچنان باید سعی نماید منصفانه نظریات متعدد و متفاوت و منافع عامه را ارائه نماید و این مطالب را در یک محتوی قرار دهد نه اینکه تنها اختلافات در گفتگو ها را برجسته بسازد. درست بودن و حقیقت گویی مستلزم آنست که ژورنالیستها، بحیث بزرگران گفتگوهای جامعه، نقاط مشترکی را که میتواند یک معضله را حل نماید نا دیده نگیرند.

هفتم: ژورنالیست باید سعی کند یک موضوع عمده را دلچسپ و مرتبط سازد. ژورنالیزم گفتن یک موضوع بروی یک مقصد است. ژورنالیزم باید بیش از جمع آوری خوانندگان و یا شنوندگان و یا جمع بندی مهمترین ها باشد. ژورنالیزم برای بقای خود هم باید آنچه خوانندگان میخواهند بدانند، و در حالیکه پیشبینی کرده نمی توانند ولی به آن ضرورت دارند، آنرا متوازن بسازد. مختصر اینکه باید سعی کند که مطالب مهم را دلچسپ و مرتبط بسازد. مؤثریت اجزای ژورنالیزم با این دو اصل سنجش میشود. اینکه تا چه اندازه یک کار ژورنالیستیک خوانندگان را دخیل میسازد و دو دیگر تا چه حد آنها را تنویر می نماید. این بدان معنی است که ژورنالیزم ها باید بطور مداوم پرسند که کدام معلومات بیشترین ارزش را نزد مردم و به چه شکل دارد؟ در حالیکه ژورنالیزم باید به موضوعاتی فراتر از حکومت و حفاظت عامه بپردازد. ژورنالیزمی که با تبارزهای دروغین و نا چیز غوطه ور باشد، آخر الامر یک جامعه بی اهمیت را ایجاد میکند.

هشتم: ژورنالیست باید خبرها را همه جانبه و متناسب نگهدارد. حفظ متناسب خبرها و حفظ نقاط مهم در آن نیز یکی از تهادب های حقیقت گویست. ژورنالیزم نوعی نقشه کشیست: نقشه ایرا برای مردم ایجاد میکند تا در جامعه گشت و گذار کنند. وقایع را با ساز و برگ دادن بی مورد بمنظور مؤثر ساختن آن، نادیده گرفتن دیگران، ارائه تقلیدی مطالب و منفی بافی بی تناسب همه این چیزها این نقشه را بی اعتبار میسازد. این نقشه همچنان باید شامل خبرهایی از تمام گروه های تشکیل کننده جامعه باشد نه تنها آنانیکه از نگاه نفوس شماری جالب به نظر می خورند. این مأمول به بهترین وجه توسط سازمان خبری برآورده شده میتواند که کارمندان آن سوابق و گذشته های متنوع داشته باشند. این نقشه زمانی یک مقیاس خوب بوده میتواند که متناسب و همه جانبه بودن آن فردی باشد ولی درعین زمان این افتراق اهمیت آنها را کاهش ندهد.

نهم: دست اندرکاران ژورنالیزم باید اجازه داشته باشند به حکم وجدان عمل کنند. هر ژورنالیزم باید مفهوم و درک شخصی از اخلاق و مسئولیت، یک ترکیب اخلاقی، داشته باشد. هر یک از ژورنالیست ها، اگر منصفانه بودن و مؤثقت ایجاب میکند، باید اختلافات خود را با همکاران در میان بگذارد چه

در اتاق کار و چه در اتاق کنفرانس. سازمانهای خبری، در صورتیکه این استقلال را با تشویق افراد برای ابراز عقایدشان پرورش دهند، موفق هستند. این امر تباعد نظر روشنگرایانه لازم را برای درک موضوع و تهیه مطالب درست و مؤثق در یک جامعه متنوع بر می انگیزد. همین تنوع فکری و نظر است نه اعداد، که مهم است.

پایان

د پانو شمیره: له ۳ تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنیت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادښت: دلپکنې د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هبله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په څیر و لولئ